

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane po štiri krone na leto; za pol leta dve kroni; za četrto leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krone na leto. — Posamezne številke 20 vin.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratom po 20 h od enostopne petit - vrste, za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 216.

V Ljubljani, 24. aprila 1909.

C. Kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.648

Vsebina:

Zadružništvo. Obdobja kmetijskih zadrug. Skladiščne zadruge v Nemčiji. Zadružni pregled. Gospodarske drobtine. Pregled poslovanja hranilnic in posojilnic. Občni zbori.

Zadružništvo.

(Predaval v socijalnem tečaju v Ljubljani VI. Pušenjak.)

Mi živimo v dobi, v kateri se v vseh državah poklicani činitelji resno bavijo z rešitvijo kmečkega vprašanja. Pri tem delu prodira prepričanje, da je posamezen kmetovalec napram vsem gospodarskim pojavom brez moči in da je le v združenju moč. Četudi vidimo marsikatero žalostno pojavo, vendar nas navdaja z veseljem dejstvo, da se mogočno vzbuja zavest skupnosti med kmeti, da prodirajo zadružni delavci povsod, da se vzbuja stanovska zavest in da žalostni položaj kmečkega stanu kmete družijo k skupnemu odporu. Pričenja se novo življenje, poln upa zre kmet na novo gibanje, od katerega pričakuje rešitve. Pod geslom: „Vsi za jednega, jeden za vse!“ stopa zadružništvo v gospodarsko življenje.

Zgodovina in razvoj zadružništva.

Pri najstarejših narodih najdemo za drugim podobne gospodarske oblike brez prave podlage. Zadružništvo v pravem pomenu besede pa se je začelo razvijati okrog l. 1849. v Nemčiji, ko sta ob istem času nastopila dva moža: Schulze-Delitzsch in Raiffeisen in začela potom zadrug delo za

gospodarsko povzdigo ljudstva. Kmetje kakor tudi obrtniki, rokodelci in mali trgovci so bili popolnoma v rokah oderuhov, ki so s svojim brezsrčnim, po velikem dobičku stremečim postopanjem in mnogokrat naravnost z goljufijo uničevali srednji stan. Položaj srednjega stanu pa je bil v teh letih posebno obupen, ker so ujme in slabe letine povzročile bedo med prebivalci na deželi in v mestih. Schulze-Delitzsch je deloval za srednji stan v mestih in trgih, dočim je Raiffeisnovo delo bilo posvečeno kmečkemu ljudstvu.

Ker je slovenski narod pretežno kmečki narod in ker je zadružništvo naše organizacije skoraj izključno kmečkega značaja, zato se bomo v naslednjih izvajanjih ozirali le na kmetijske zadruge.

Raiffeisen je začel z ustanovitvijo kmečkih posojilnic, katerim so sledile nakupovalne in prodajalne zadruge, to so zadruge, katerih namen je skupen nakup kmetijskih potrebščin in skupna prodaja kmetijskih pridelkov, zadnje so prišle na vrsto proizvodne zadruge, katere izdelujejo (proizvajajo) iz kmetijskih surovih pridelkov razne izdelke. Raiffeisen je postavil temeljna na-

čela za kmetijske zadruge, katera so si v dobi pol stoletja osvojila cel svet. Dandanes šteje Nemčija 22.519 kmetijskih zadrug, v Avstriji deluje nad 8 000 kmetijskih zadrug, razširjene so pa iste po vseh evropskih državah, da celo v Afriko in Azijo je našlo kmetijsko združništvo pot. Raiffeisen je posvetil vso svoje življenje združnemu delu. Njegovo delovanje najlepše osvetljuje spomenik, katerega so mu postavili hvaležni zadrugarji v Neuwied-u ob Renu, kjer je živel in deloval.

Na spomeniku vidimo dve podobi. Na prvi podobi vidimo pred revno kmečko hišo sedeti kmeta, obupanega in potrtega. Kaj je vzrok njegovemu obupu, njegovi žalosti? Odgovor nam daje prizor na isti podobi. Brezsrčen oderuh žene zadnjo glavo živine iz hleva. Posojeval je kmetu denar, zahteval visoke obresti in še razna druga plačila in ker kmet ni mogel vsled slabe letine plačevati obresti, mu je jedno glavo živine za drugo odpeljal. Naenkrat stopi k obupanemu kmetu mož — Raiffeisen, poda mu roko in se prijazno ž njim pogovarja. Govori mu o velikem pomenu združenja, o kmečkih posojilnicah, kojih namen je rešiti kmeta iz rok oderuhov in mu naznani, da namerava tudi v isti župniji ustanoviti kmečko posojilnico.

Na drugi podobi vidimo istega kmeta, ki z iskrimi konjiči pelja polno naložen voz žita na sredo vasi, kjer mlati parna mlatilnica žito vseh občanov, v prvi vrsti članov kmečke posojilnice. In spet pride po vasi Raiffeisen; vse, mlado in staro mu hiti nasproti in mu hvaležno stiska roke. In zakaj? Ustanovil jim je kmečko posojilnico, ki je tekom jednega desetletja osvobodila prebivalstvo od oderuhov in povzdignila cel gospodarski položaj okoliša. Ti podobi nam predočita Raiffeisnovo delo bolj kakor bele knjige.

Razvoj združništva je pripisovati trojnemu velikemu pomenu združništva in sicer

narodno gospodarskemu, нравno vzgojevalnemu in socialnemu pomenu.

Narodno-gospodarski pomen

Združništvo je največjega narodno-gospodarskega pomena.

Beda, slabo gospodarsko stanje srednjega stanu, izkoriščanje po brezsrčnih oderuhov je povzročilo združno gibanje; radi tega je najvažnejša naloga zadrug: gospodarska povzdiga ljudstva.

Boj proti oderuštvo v vseh oblikah — denarno oderuštvo, oderuštvo pri nakupu potrebščin, pri prodaji pridelkov in izdelkov ter posestev vodi združništvo že s početka in sicer z uspehom. Kjer je združništvo dobro razvito, je izginilo oderuštvo, pač pa vidimo, da še prav bujno cvete tam, kje je združništvo še nezadostno razvito. Na Hrvaškem, pa tudi na Štajerskem in Kranjskem ob hrvaški meji še dandanes razni trgovci in kapitalisti posojajo ljudem denar proti 10⁰/₀, da celo proti 15⁰/₀ obrestovanju. Blagodejni upliv združništva se kaže tudi v znižanju obrestne mere za posojila. Gospodarsko visoko stoječe države imajo 4⁰/₀ ali 4¹/₂⁰/₀ obrestovanje za posojila, na Slovenskem je 5¹/₂⁰/₀ obrestovanje poprečno običajno, na Hrvaškem 7⁰/₀, na Rumunskem 12⁰/₀ i. t. d.; na čim nižji stopinji gospodarskega napredka stoji kaka dežela, tem neugodnejša je obrestna mera za one, ki rabijo posojila.

Denarne zadruge dajejo svojim članom kredit in jim preskrbujejo obratni kapital po dokaj ugodnejših pogojih kakor to storijo zasebni izposojevalci, kateri povrh tega izrabljajo stisko dolžnika v svoje sebične namene.

Streiti upliv kapitalizma, osvoboditi ljudstvo od kapitalistov in mu dati priliko si z lastno pomočjo in z lastnimi sredstvi v sili pomagati, je cilj združništva. Potom hranilnih vlog si denarne zadruge dobivajo za svoje poslovanje potrebna sredstva. Njih dolžnost v interesu celega združništva je

ljudstvo navajati k varčevanju. Pospeševanje varčevanja se bode pri nas moralo še v večji meri gojiti ko do sedaj. Žalosten pojav je, da Slovenci v primeri z drugimi narodi premalo varčujemo. Kaj je pa temu vzrok? V prejšnjih letih premalo ugodne prilike za varčevanje. Ljudje so imeli do bližnjih denarnih zavodov po več ur hoda in se ni splačalo radi majhnih zneskov napravljati dolgo pot in povrh še imeti stroške. Ta nedostatek je sedaj že skoraj povsod odpravljen. V vsaki večji župniji že deluje posojilnica Raiffeiznovka, pri kateri lahko ljudstvo brez zamude časa vlaga svoje prihranke. Preveliko zapravljanje, pijančevanje, nesrečna loterija, zraven pa nezaupnost ljudstva ovira varčevanje. Skoraj neverjetno je, da še dandanes ljudje stotake in tisočake hranijo doma v skrinjah, na podu, zakopavajo pod drevesi. Da pride takemu denarju tat na sled ali ga pa uniči požar, se prepogosto zgodi. Ljudstvo je nezaupno napram denarnim zavodom, zlasti misli, da je denar ob času vojske v posojilnicah v veliki nevarnosti. Ravno ob času vojske, ko morajo najkrepkejši možje in mladeniči zapustiti dom, se pojavljajo pogostoma tatinske družbe, pred katerimi ni varna osebna last, dočim je denar varen pri denarnih zavodih, ki razpolagajo z blagajnami, do katerih ne morejo tako lahko tatovi in ogenj. Blagajne so pa tudi za slučaj vloma zavarovane tako, da ne zadene zavoda kakor tudi vlagatelj nobena škoda, ako bi se tudi povzročil kak vlom. Popolnoma nepotrebna je bojazen, da bode vlada v slučaju vojske pobrala ves denar iz denarnih zavodov in ga uporabila za vojsko. Vlada je v prvi vrsti dolžna skrbeti za varnost imetja svojih državljanov in se ne more ter ne sme, zlasti v sedanji ustavni dobi ne, polastiti imetja svojih davkoplačevalcev. Strah, da bi imel denar ob času vojske manjšo vrednost, ne smo nikogar odvracati od vlaganja v denarne zavode. Vzemimo, da bi se res

kaj takega pripetilo, kar pa je neverjetno, potem bo ravnotako zgubil vrednost denar, katerega ima kdo shranjenega doma. Mi na Avstrijskem še nismo imeli večje vojske, odkar imamo denarno združništvo razvito, pač pa je bila v Nemčiji leta 1870. velika nemško-francoska vojska in se je takrat jasno pokazalo, da je najbolj varen denar, ki je naložen v denarnih zavodih in da se ni treba bati nobene izgube. Varčevati — omejiti izdatke, kateri niso neobhodno potrebni, in na ta način pridobljena sredstva vlagati v posojilnice more in mora vsak: premožen in manj premožen, izobražen in manj izobražen, posestniki in posli, dninarji, delavci, stari in mladi. Posebno se morajo navajati posli, delavci in mladina k varčevanju. Skrb za bodočnost naj vspodbuja k varčevanju. Hlapec, dekla, delavec, delavka, obrtni pomočnik naj majhne zneske devajo na stran in si zbirajo sredstva za dosego samostojnosti, ustanovitev lastnega ognjišča, začetek obrti, nakup majhnega posestva itd. Gospodarji naj uplivajo na svoje posle in delavce, da začnejo varčevati v svojem lastnem interesu. Varčni posli, varčni delavci, katerih stremljenje bo doseči enkrat samostojnost, ne bodo uhajali v mesta in bodo pozneje kot majhni posestniki najstalnejši delavci na deželi. Neštevilno vzgledov bi lahko pojasnilo ugodni vpliv v posameznih župnijah delujočih zadrug na pospeševanje varčevanja. Tako n. pr. je zbrala hranilnica in posojilnica v Artičah pri Brežicah že prvo leto svojega delovanja 117 vlagateljv v svojem krogu, izmed katerih je vložilo 59 vlagateljv — ne posestnikov (kmečki sinovi in hčerke, viničarji, posli, itd.) v enem letu 13.248 K v posojilnico. Št. Peter niže Maribora ima tudi kmečko posojilnico rajfajznovko, katere se poslužujejo ne le posestniki, ampak osobito delavci, viničarji in njih otroci. Mnogo viničarjev in njih otrok ima že lepe hranilne vloge, katerih bi gotovo ne imeli ali vsaj toliko ne,

ako bi ne imeli v domači župniji posojilnice. Posebno pozornost obračajo posojilnice varčevanju najmanjših zneskov potom domačih hranilnic ali šparovčkov. Ljubezen do lastnega naroda nam velevala, da varčujemo, da zbiramo narodni kapital in si pridobivamo sredstva za večja gospodarska podjetja. Četudi razpolaga naša organizacija z okrog 62 milijonov kron hranilnih vlog, ne smemo mirovati, temveč neumorno delati naprej.

Zadružništvo nudi kmetu, obrtniku ugodnosti velikega producenta (proizvajalca), da mu priliko stopiti s konsumenti naravnost v zvezo, izključuje predrago in nereelno delujoče prekupece, pridobiva mu spoznavanje trga in tržnih razmer ter upliv na trg in, kar je treba posebno poudarjati, tvori protiutež proti v sindikatih, ringih, kartelih i. t. d. združeni industriji in trgovini.

Kdor ima velike množine jednotnih pridelkov dobre kakovosti na razpolago, lahko najde hitro dobrega kupca, lahko stopi v zvezo z velikimi odjemalci, stopi naravnost v zvezo s konsumenti oziroma njih gospodarskimi ali nakupovalnimi organizacijami. Razne vrste zadrug vršijo to delo, zbirajo pridelke svojih članov v velike množine, navajajo svoje člane k temu, da zboljšajo produkcijo in se prilagodijo zahtevam trga, zahtevam konsumentov. Pri nakupu potreščin kakor tudi pri prodaji pridelkov in izdelkov so med kmetom in obrtnikom in proizvajalcem potrebščin na jedni strani ter kupcem pridelkov in izdelkov na drugi strani štirje in še tudi več prekupcev, ki podražujejo ceno potreščin in so vzrok nizke cene pridelkov in izdelkov. Ti nepotrebni posredovalci, kojih delovanje je večinoma predrago in nereelno, dobro izhajajo, udarjen je pa — konsument in producent. Potom nakupa v celih vagonih naravnost iz tovarn, potem prodaje n. pr. živine, mleka in mlečnih izdelkov, jaje, žita, krompirja, koruze, vina, sadja itd. v večji množini naravnost v velika mesta, velikim odjemalcem, se razvija

od vseh prekupcev neodvisna kupčija in ostane masten dobiček, kojega je prej dosegel prekupec, deloma producentu, deloma konsumentu.

Ker kmečki stan ne stopa naravnost na trg s svojimi pridelki, temveč le prekupci, zato si do sedaj ni mogel pridobiti upliva na trg, tržne razmere in tržne cene. Le v zadrugah organiziranim kmetom bo omogočeno tekom časa doseči tudi nek vpliv na trgu. Važno je za producenta poznavanje tržnih razmer. Producent mora stopiti ob ugodnem času s svojimi pridelki na trg, mora paziti, da se trg ne preplavi s pridelki, ker se s tem neugodno upliva na ceno, radi tega mora dobro poznati trg. To je le mogoče v zadrugah združenim kmetom, ker dobivajo zadružne organizacije natančna tržna poročila in si pridobijo poznavanje trga, kar je posamezniku nemogoče. Zadruga pa tudi pridobivajo konsumente za pridelke svojih članov z raznimi prireditvami, reklamo, z delovanjem potnikov itd., skrbijo za izvoz pridelkov, oz. udomačenje v deželah, kjer dotičnih pridelkov ne pridelujejo; s kratka: zadruga prevzamejo vlogo velike trgovine glede nekaterih pridelkov, n. pr. vina, živine, lesa, jaje i. t. d.

Industrija in trgovina se združuje v raznih sindikati, karteli, ringi itd. imenovanih združenjih. Namen teh združenj je je jednotno postopanje glede množine in razdelitve produkcije ter določevanja cen. Zadruga tvorijo protiutež proti tem kapitalističnim družbam in hočejo doseči isto za srednji stan, kar dosežejo ringi, karteli, sindikati za industrijo in trgovino.

Zadružništvo pomnožuje dohodke in odpira vire novih stalnih dohodkov. Že iz prejšnjih izvajanj je razvidno, da se potom skupnega nakupa in skupne prodaje zadrug zboljšajo dohodki, zboljšajo se pa zlasti vsled tega, ker zadruga navajajo ljudi k umnemu, dobičkonosnejšemu gospodarstvu s tem, da delujejo za rabo umetnih gnojil,

močnih krmil, strojev, za vpeljavo boljših pasem živine, za zboljšanje posestev in za zboljšanje delavskih razmer na deželi. Zadnjo svrhu dosežejo zadruga s tem, da navajajo ljudstvo k uporabi strojev. Zadruga nabavljajo stroje, katerih si posameznik ne more nabaviti, ker bi se mu v strojih naložena glavica ne obrestovala, ter dajejo iste proti zmerni odškodnini svojim članom na posodo. Delo s stroji nadomestuje manjkajoče delavske moči, je enakomernejše, boljše, hitrejše in cenejše kakor delo z delavskimi močmi. Strojne zadruga delujejo zelo uspešno na Kranjskem. Prva in najboljša taka zadruga obstoji v Št. Vidu nad Ljubljano. Iz poročila o njenem delovanju posnamemo sledeče: „Zadruga ima 100 udov, nabavila si je motor na 3—5 konjske sile, kateri dobro služi pri rezanju slame, mlatvi in žaganju drv. Bencina porabi na uro za 30—35 h; v 3—4 urah napravi motor toliko kolikor bi z vlačilom (gepeljnom) napravilo par konj cel dan. Vzdrževanje motorja in drugih strojev je stalo 517.34 K, dočim je motor s svojim delom sam zaslužil 1 023.20 K. Člani so z zadrugo zelo zadovoljni.

Nove, stalne vire dohodkov ustvarja zadruga s tem, da pospešuje nekatere popolnoma zanemarjene gospodarske panoge, kakor n. pr. mlekarstvo, sirarstvo, perutninarstvo ter skrb za razvoj domače obrti. Zelo napredovale so mlekarske in sirarske zadruga; v Avstriji so l. 1907 mlekarske zadruga 126.000 članom za 344 milijonov litrov mleka preskrbele 41 milijonov K dohodkov. Posestnikom, ki bivajo oddaljeni od velikih mest in industrijskih središč, ne donša mleko nobenih dohodkov, ako se ne združijo v zadruga. Mlekarske zadruga pa jim nudijo vsak mesec redne stalne dohodke, na katere se lahko zanašajo in s pomočjo katerih si lahko zboljšajo živino, travnike, hleve itd. Zadruga prodaja jajc, katero izvršujejo v mnogih slučajih mlekarske za-

druga, upliva na zboljšanje perutninarstva.

Domača industrija, če je primerno vpeljana, donša prebivalstvu na deželi lepe postranske dohodke, in bi se morala bolj gojiti kakor se je to godilo do najnovejše dobe. Zasluga zadruga je, da se je v tem oziru obrnilo na boljše. Na Kranjskem deluje cela vrsta takih obrtnih zadruga, kakor n. pr. železo-obrtna zadruga v Kropi in Kamnigoric, slamnikarska zadruga v Mengšu, kitararska zadruga v Domžalah, oljarska zadruga v Seničici, sodarska zadruga v Češnjici in sitarska zadruga v Stražišču, prvo podjetje te stroke v Avstriji. Te zadruga razpošiljajo svoje izdelke ne le po celi Avstriji, temveč v znatni množini celo v inozemstvo.

Zadruga povzdiguje in ojačuje gospodarsko slabe, ter ustvarja neodvisnost in gospodarski napredek srednjega stanu.

(Dalje.)

Obdoba kmetijskih zadruga.

Po zakonu o osebnih davkih z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220, so nekatere vrste pridobitnih in gospodarskih zadruga priznane znatne davčne olajšave, ki obstoje v tem, da so ali popolnoma oproščene pridobninskega davka ali pa se jim pridobnina odmeri po nižjem merilu nego drugim gospodarskim podjetjem.

Pridobnine popolnoma proste so hranilnice in posojilnice Rafajznovega ustroja (§ 84, črka e. cit. zak.).

Posebne ugodnosti so pa priznane tudi onim pridobitnim in gospodarskim zadrugam ki po pravilih in dejanski omejujejo svoj opravični obrat na lastne člane. Davčne ugodnosti, ki jih uživajo te zadruga, so dokajšnje. Če namreč čisti dobiček ne znaša 600 kroa, so pridobnine popolnoma oproščene. Ako je pa dobiček večji, potem se sicer predpiše pridobninski davek, toda

obdačbene podstave ne tvori ves dobiček, ampak se vzame od prvih 2000 kron 3 desetinke, t. j. 600 kron, in od nadaljnega zneska 5 desetink kot obdačbena podlaga. Od te obdačbene podlage se potem izmeri pridobnina. Če obdačbena podlaga ne znaša več nego 1200 kron, odmeri se pridobnina z $8\frac{5}{10}\%$, če je pa višja z 10% . Mimogrede bodi tu omenjeno, da se v izmero obdačbene podlage prištejejo k čistimu dobičku še nekateri drugi zneski, n. pr. pridobnina prejšnjega leta, obresti deležev, izdatki za inventar i. t. d.

Oproščene pa so pridobnine popolnoma „zadruga in druge združbe kmetovalcev za skupno nabavo semen, gnojil, plemenske živine, strojev in orodja in drugih kmetijskih proizvodnih potrebščin, če se čisti dobiček ne razdeljuje, dalje take združbe (t. j. družbe ali zadruga kmetovalcev) za skupno predelovanje in vnovčenje samopridobljenih kmetijskih pridelkov udeležnikov, toda z istimi omejitvami, katerim je podvrženo oproščenje posameznega kmetovalca od splošne pridobnine“ (§ 84, f).

Po teh zakonitih določbah naj bi bilo manjšim kmetovalcem omogočeno, potem združništva doseči vse one prednosti, ki jih nudi veliko obratovanje, ne da bi bili pri tem podvrženi strožjemu obdačenju kakor veleobrat kakega posameznika. Po zadnjem dostavku navedene zakonite določbe se ima vprašanje, katerim vrstam zadrug pristoja davčna prostost, presojati po § 2 zakona o osebnih davkih, ki določa, da so pridobnine prosti oni kmetijski in gozdarski postranski obrati, ki pravilno predelujejo samopridobljene produkte in nimajo očitno industrijskega značaja.

Iz teh postavnih predpisov je jasno, da so pridobnine oproščene vse one zadruga, katerih člani so sami kmetovalci, če ima zadruga namen, da prede-

luje in vnovčuje stvari, katere so ti člani kmetovalci sami pridelali.

Za naše razmere pridejo tukaj pred vsem v poštev mlekarske in vinarske zadruga.

Kakor smo videli, zahteva zakon za popolno oproščenje od pridobnine, da so načeloma člani zadrug samo kmetje. Taka zadruga, ki bi dovoljevala po svojih pravilih pristop tudi nekmetovalcem, bi torej ne imela pravice do oproščenja. V tem oziru je izšlo že tudi nekaj razsodb upravnega sodišča, da niso pridobninskega davka oproščene tiste kmetijske zadruga, katerim morejo na podlagi pravil pristopati tudi nekmetovalci kot člani.

Tako je v nekem slučaju upravno sodišče odreklo pridobninsko oproščenje neki zadrugi, ki je imela v svojih pravilih določbo, „da more biti član zadruga vsakdo, ki se more vezati s pogodbami in stanuje v združnem okolišu ali ima tu posestvo.“ V smislu § 84 f, se taka zadruga ne more smatrati kot zadruga kmetovalcev, ker more postati član vsakdo, naj si bo kmet ali ne, in zato ne more zahtevati, da bi bila oproščena plačevanja pridobninskega davka.

Drugačna pa je stvar potem, ako pravila kake kmetijske zadruga določajo, da smejo poleg kmetovalcev izjemoma postati člani zadruga tudi nekmetovalci. Da se vsprejemajo za člane tudi nekmetovalci, je za zadrugo lahko velikega pomena, posebno zato, da dobi v načelstvo in nadzorstvo bolj izobražene osebe. Dostikrat je celo neobhodno potrebno, da pri malih zadrugah na deželi sodelujejo v upravi tudi nekmetovalci, da se omogoči in zasigura redno vodstvo vsega poslovanja. Namen take določbe v pravilih ni, razširiti delokrog zadruga tudi na osebe, ki ne pripadajo kmečkemu stanu, ampak se hoče le doseči boljše vodstvo združnega podjetja. Taka določba je v pravilih dopustna in zadruga zaradi takega dostavka še ne bi smele izgubiti pravice

do davčne prostosti. To mnenje je bilo opravičljivo tem bolj, ker je finančno ministrstvo samo z odlokom z dne 4. aprila 1902, št. 83.395 izjavilo, da so take izjeme glede sprejemanja članov nekmetovalcev dovoljene, ne da bi zadruga zato morala izgubiti davčno prostost.

Ta odlok finančnega ministrstva naj bi varoval zadruge, kadar bi davčne oblasti hotele preveč strogo in enostransko tolmačiti pridobninski zakon.

Toda ta odlok — ni pravomočno razglašen! Tako je razsodilo upravno sodišče, razpravljajoč o pritožbi, ki jo je vložila neka gališka mlekarska zadruga. Razsodba zadeva sicer zadrugo, ki je v svojih pravilih imela določeno, da more postati član vsaka samoupravičena oseba, ki jo je načelstvo vsprejelo in je vplačala pristopnino in delež ali vsaj del deleža. Ta določba pravil izključuje — kakor smo poprej govorili — davčno prostost. Zato bi ne bilo čudno, če bi bilo upravno sodišče zavrglo njeno pritožbo. Toda zadruga se je izrečno sklicevala na to, da je bila ta določba sprejeta v pravila samo zato, da se omogoči vstop v zadrugo tudi osebam, na katerih sodelovanju je zadrugi mnogo ležeče (duhovniki, učitelji) in se opirala na zgoraj imenovani odlok finančnega ministrstva iz leta 1902. Upravno sodišče pa je med razlogi navajalo, da navedena točka v pravilih ne vsebuje nobene omejitve glede vsprejemanja članov in da sklicivanje zadruga na navedeni odlok finančnega ministrstva že zato ne more biti merodajno, ker ta odlok ni pravomočno razglašen!

Iz zadnjega stavka te razsodbe upravnega sodišča se da sklepati, da bi bilo pritožbo zavrnilo tudi potem, ako bi bilo vsprejemanje nekmetovalcev po pravilih dovoljeno samo izjemoma; kajti upravno sodišče navedenega odloka finančnega ministrstva noče priznati za veljavnega, ker ni pravilno objavljen. Ako upravno sodišče vstraja pri tem

svojem naziranju in označuje določbo v pravilih, po kateri morejo nekmetovalci samo izjemoma postati člani, kot vzrok za odtegnitev davčne prostosti, potem vidimo pred seboj čuden položaj! Upravno sodišče tolmači pridobninski davčni zakon strožje nego finančno ministrstvo, ki je najbolj poklicani zastopnik fiskalčnih interesov!

Da se tu vstvari jasnost, obrnila se je Splošna Zveza kmetijskih zadrug na Dunaju do finančnega ministrstva s prošnjo, da naj se poprej imenovani odlok objavi pravomočno, da bo upravno sodišče v prihodnje prisiljeno upoštevati ga. Kmetijska zadruga, ki po svojih pravilih lahko vsprejme za člana n. pr. domačega župnika ali učitelja, zaradi tega ne preneha biti „iz kmetovalcev obstoječa združba“. Če bi se kmetijskim zadrugam, omenjenih v § 84, črka f pridobninskega zakona, vzela davčna prostost samo zaradi tega, ker izjemoma dovoljujejo vstop tudi nekmetovalcem v svrhu boljšega vodstva združnih poslov, bilo bi tako postopanje malo modro in dosledno. Kar se je zadrugam z eno roko dalo, bi se jim na ta način z drugo vzelo.

Skladiščne zadruge v Nemčiji.

Ena najtežavnejših kupčij je gotovo kupčija z žitom. Na ceno žita ima velik vpliv inozemstvo, zlasti pa borze s svojimi spletkarijami premnogokrat pritiskajo navzdol ceno žitu. Tudi doma na Nemškem so razni prekupci z žitom vplivali, da je kmet prodajal žito po zelo nizki ceni. Mali kmetijski posestniki pač niso mogli ponuditi velikim trgovcem, mlinarjem svojega žita, ker ga je imel vsak posameznik premalo. Zato so nastali razni prekupci, ki so žito od kmetov skupovali in zopet drugim prekupcem dalje prodajali, tako da je žito napravilo dolgo pot raznih prekupcev, preden je prišlo v roke mlinarjev in pekov. Vsak

prekupec je hotel nekaj zaslužiti. Razun tega je bil prvi prekupec navadno kak trgovec, pri katerem je moral kmet drago plačati razne potrebščine, zato da je trgovec od njega kupil po nizki ceni žito.

Naloga skladiščnih zadrug je, da se poljski pridelki, zlasti žito, prodajajo združnim potom. Poljski pridelki, predvsem žito, se dovažajo v skupno skladišče, odkoder se dalje prodajajo.

Kmet ima pri skladiščnih zadrugah dvojen dobiček, namreč v gospodarskem in tehničnem oziru. V gospodarskem oziru: prekupec izginejo, za blago, katero odda v skladišče, se mu gotov znesek takoj izplača v gotovini, prihrani si mnogo časa in truda, ker mu blaga ni treba daleč prevažati, pridelkom se povzdigne cena, ker se postavi na trg v velikih množinah, kmet se lahko pouči o tržnih cenah in si pridobi trgovskih znanosti.

V tehničnem oziru: Napravijo se pripravna skladišča z vsemi modernimi stroji za čiščenje in sušenje žita. Zadruga poskrbi, da se vpeljejo najboljše in najrodovitnejše žitne vrste, ki se potem lahko spravijo v denar.

Skladiščne zadruge se pa tudi lahko pečajo s prodajo fižola, krompirja, sadja, vina itd. Vendar je svetovati, da se ne pečajo takoj v začetku s prodajo vseh teh pridelkov, ampak polagoma. Ko se kupčija z žitom posreči, potem se naj privzame kupčija s fižolom ali s krompirjem itd.

Razun s prodajo kmetijskih pridelkov se skladiščne zadruge lahko pečajo z nakupom najvažnejših kmetijskih potrebščin n. pr. gnojil, krmil, semen itd.

V prvi vrsti se skladiščne zadruge pečajo s prodajo žita. V ta namen si postavljajo posebne žitnice, kjer se žito shranjuje, dokler se ne proda. Zadruge za prodajo žita imajo večinoma omejeno jamstvo. Visokost deleža in jamstva se ravna po krajevnih razmerah.

Zadružniki morajo oddajati le zdravo in suho blago. Nepošteni se strogo kaznujejo. Poslovodja mora biti strokovnjak in poštenjak in mora dati kavcijo.

Skladiščne zadruge so različne, nekatere žito samo shranjujejo in čistijo, druge le posredujejo med producentom in konsumentom, druge zopet vodijo kupčijo z žitom na lasten račun. Pri nekaterih skladiščnih zadrugah morajo zadružniki vse žito, katero ne rabijo doma, oddati v skladišče, pri drugih zadrugah zopet občni zbor določi, koliko množino žita imajo zadružniki oddati v skladišče.

Ko zadružniki pripeljejo žito v skladišče, se isto najprvo stehta in razdeli po kakovosti in vrsti. Nato se zadružniku napravi skladiščni list, na katerem je označena teža, kakovost in vrsta žita. Potem se žito spravi po elevatorjih, ki segajo prav do podstrešja, v ventilatorje, da se očisti peska, kamenčkov, prahu, plev itd. Iz ventilatorjev se spravi po elevatorjih ali drugih pripravih v posebne celice, v katerih se shranjuje žito enako po kakovosti in vrsti. Če je potreba, se žito še enkrat očisti v trierjih in sortira po posebnih cilindrih, to zlasti, ako se rabi za setev. Ako se žito proda, se avtomatična tehtnica zapelje pod dotično celico, zapah se odpre, in žito zdrkne v vrečo. Delavec vreče samo privezava in odvezava, tako da pri tem skoro nič ne trpi. Stvar gre zelo lahko in hitro izpod rok. — Pri skladiščnih zadrugah se morajo mnogokrat napraviti tudi sušilnice, da se vlažno žito posuši in se potem veliko lažje proda.

Velikost skladišč se ravna po množini žita. Skladiščne zadruge se ustanavljajo tam, kjer so razmere za ta namen priprave. Okoliš ne sme biti premajhen.

Nemške države zelo podpirajo združna skladišča, tako je n. pr. pruska vlada dala 5 milijonov mark za napravo žitnih skladišč. V Berlinu je država sezidala preskuševalno žitno skladišče, kjer tehnično in

vednostno preskušavajo, kako ravnati z žitom pri shranjevanju, kateri novi stroji se naj v ta namen rabijo itd. Bavarska vlada dá vsaki skladiščni zadrugi podporo, in sicer kot najvišji znesek 10.000 mark.

Prodaja žita je centralizirana. Pri kmetijski centralni posojilnici za Nemčijo je poseben oddelek za blagovni promet, s katerim (oziroma s podružnicami) so v zvezi skladiščne zadruge. Pri splošni zvezi so centralne nakupovalne zadruge, ki tudi skrbе za skupno prodajo žita.

Razun tega se vrše večkrat zborovanja skladiščnih zadrug (Deutsche Kornhaustage), na katerih se povedo vse dosedanje skušnje in se posvetuje o nadalnji kupčiji z žitom. Na prvem takem zborovanju l. 1899. se je izvolila posebna stalna komisija (Deutsche Kornhauskommision), v kateri je zastopana splošna zveza v Darmstadtu, glavna zveza v Neuwiedu in izven teh dveh zvez stoječe skladiščne zadruge.

Poglejmo nekaj skladiščnih zadrug. Zelo veliko združno žitno skladišče je na Saksonskem v Halle. Država je dala podpore 360.000 mark. Zemljišče je dala na razpolago železnična uprava poleg kolodvora. Prostor je ogromen, za 6000 ton žita. Zidati so pričeli začetkom maja 1897, v oktobru 1897 so že sprejemali žito. Vsa stavba je stala 360.000 mark (stroji 110.000 mark, zidanje 135.000 mark, potem še tlakanje itd.) 12.000 mark je stal železnični tir do kolodvora. Udje te združne žitnice so posamezne osebe kakor tudi zadruge. Tudi mali posestniki so kaj radi pristopili. Odjemalci so veliki mlini, ki kupujejo le proti akceptu. Udom izplačuje denar za žito združna banka v Hallu. Skladiščna zadruga v Hallu ima omejeno jamstvo. Ima skupno skladišče ter razpečava svojim udom: rž, pšenico, ječmen, oves, fižol itd. Deleži so po 5 mark, vsak delež jamči za 100 mark. Deleži se ne smejo višje obrestovati kakor po $3\frac{1}{2}\%$. Vsak ud mora za vsakih 10 ha

njiv vzeti po en delež. Zadruge morajo vzeti vsaj 20 deležev. Več deležev kakor 100 ne sme nihče imeti. — Združniki morajo žito brezplačno postaviti v skladišče. O tem se mora en dan preje obvestiti vodstvo zadruge. Žito se mora poslati v vrečah po 101 kg neto-teže. Če treba, posodi zadruga vreče. Oddaja pridelkov se vrši na dva načina.

Združnik dá žito izčistiti in posušiti ter ga na to sam proda ali pa dovoli zadrugi, da ga ona proda. Toda biti mora žita vsaj 400 stotov. Na zahtevo se sme združniku za žito, ki se nahaja v skladišču, izplačati $\frac{2}{3}$ dnevne vrednosti. Predajem se obrestuje po $3\frac{1}{4}\%$.

Na drug način pa se tako-le žito oddaja. Združnik najprvo pošlje poskušnjo vodstvu, ki blago prevzame. Kakovost in vrsto določi vodstvo, ker ono oskrbuje nakup in prodajo blaga.

Določijo se trije razredi kakovosti. Za vsak razred se postavi dnevna cena. Klasificira se žito po vrsti, čistosti, teži, barvi in vporabni vrednosti. V treh mesecih mora vodstvo prodati združniku žito. Če ga ne proda, mu ga mora vseeno izplačati po ceni, katera se je pri oddaji blaga določila. Seveda se odračunajo upravni stroški. Ako se je žito dražje prodalo, kakor po dornjeni ceni, tedaj se polovica večjega kupička izplača združniku pri obračunu, druga polovica pa po končanem letu. — Na željo se vsakemu združniku, ko pripelje žito v skladišče, izplača predajem do $\frac{2}{3}$ vrednosti blaga.

Ako kdo pripelje drugačno žito v skladišče, kakor je poslal poskušnjo, se kaznuje.

Žito je zavarovano proti ognju. Stroške plačajo udje. Zadruga večkrat obvesti ude, kaka je kupčija s pridelki.

Poglejmo še žitno zadrugo v Wormsu. Ustanovili so jo l. 1895. Odbor šteje 5 udov, nadzorstvo 6. Odborniki in nadzorniki delajo brezplačno, le računski vodja je plačan.

Delež znaša 100 mark, jamstvo 500 mark. Na delež se mora vsaj 10 mark vplačati. Za vsakih 50 oralov obdelane zemlje se mora vzeti po en delež. Vstopnina znaša 3 marke. Poslovanje te zadruga je podobno onemu skladiščne zadruga v Hallu.

So pa tudi skladiščne zadruga, ki so z malimi stroški napravile skladišča. Taka so zlasti na Bavarskem. Postavile so jih ali nalašč za to ustanovljene zadruga ali pa hranilnice in posojilnice. Zadruga skladišče v Stambachu stoji poleg kolodvora. Postavili sta ga posojilnici v Stambachu in Straasu, ki imata obe skupaj le okrog 200 udov malih kmetov. Skladišče je dolgo 15 metrov, široko 6 metrov s tremi žitnicami. Vsa naprava s stroji t. j. z velnico na sapo, trierjem, vrečami itd. je stala 4678 mark. Od kraljeve bavarske vlade je prejelo podjetje 1000 mark podpore in 3300 mark posojila. V tem kraju se prideluje skoro samo oves. Takoj prvo leto (1895) se je skupilo okrog 4000 stotov. Udje posojilnic niso prisiljeni oddajati svoje pridelke v skladišče. Izjemoma se sprejme blago tudi od neudov. Ko se blago pripelje v skladišče, se isto stehta. Določi se mu vrsta. Oves se deli v tri vrste. Za oddano blago se napravi poseben list, na katerem je označena teža, kakovost in razred ovs. Ta list velja kot nakaznica, s katero se lahko pri hranilnici vzdige denar. Poslovodja po dogovoru z odborom proda oves, večinoma v mestu Bayreuth in Nürnberg. Stroški so majhni. Poslovodja prejme za svoj trud od vsakega stota 11 pfenigov, delavca, ako se rabita, dobita na dan 1.80 marke plače, knjige vodi tajnik hranilnice ter dobi za to 90 mark na leto.

Zadruga skladišče v Ebernu je ustanovilo ondotno kmetijsko društvo. Skladišče se nahaja poleg kolodvora Ebern in je stalo okrog 7000 mark. V to svoto so vračunjeni tudi stroški za mlin za debelo moko, kate-rega goni gepelj, trier, velnica na sapo,

vzpenjača itd. Bavarska vlada je pripomogla k stavbi z 6300 markami, in sicer je dala 3000 mark podpore, 3300 mark pa kot brezobrestno posojilo plačljivo v 10 letnih obrokih. Žito prodajajo proviantnim uradom in velikim mlinom. Zadruga skladišče v Windsfeldu je bilo postavljeno l. 1895., dolgo je 23 m, široko 13 m. Stroški za stavbo znašajo 15.000 mark, država je dala 3000 mark podpore in 12.000 mark posojila.

Število zadruga skladišč se v Nemčiji čedalje bolj množi, kar je dokaz, da so potrebna in koristna. A. M.

Zadruga pregled.

Nove zadruga. Meseca marca t. l. so bila v zadruga register vpisane sledeče nove slovenske, hrvaške in srbske zadruga.

Na Kranjskem:

Ambrus (okr. sod. Rudolfovo), Hranilnica in posojilnica v Ambrusu, reg. zadr. z neom. zav.

Šmartno pod Šmarno goro (dež. sod. Ljubljana), Kmetijsko društvo v Šmartnem pod Šmarno goro, reg. zadr. z om. zav.

Sora (dež. sod. Ljubljana), Živinorejska zadruga v Sori, reg. zadr. z omej. poroštvom.

Vipava (dež. sod. Ljubljana), Vinarska zadruga, reg. zadr. z omej. poroštvom, v Vipavi.

Na Štajerskem:

Šmarje pri Jelšah (okrož. sod. Celje), Kmečka hranilnica in posojilnica v Šmarji pri Jelšah, reg. zadr. z neom. zav.

Na Primorskem:

Korte (dež. sod. Trst), Gospodarsko in konsumno društvo v Kortah, reg. zadr. z om. zav.

Trst (dež. sod. Trst), Prvo občno diskontno in kreditno društvo v Trstu, reg. zadr. z omej. poroštvom.

Gorica (dež. sod. Gorica), Katoliško tiskovno društvo v Gorici, reg. zadr. z om. zav.

Selo (dež. sod. Gorica), Prva kmečka gospodarska zadruga v Selu na Vipavskem, reg. zadr. z om. zav.

Gorica, (dež. sod. Gorica), Kmečka banka, reg. zadr. z omejeno zavezo v Gorici.

Herpelje (dež. sod. Trst), Kmečka hranilnica in posojilnica v Herpeljah, reg. zadr. z neom. zav.

Klanc (dež. sod. Trst), Kmečka hranilnica in posojilnica v Klancu, reg. zadr. z neom. zav.

Kozina (dež. sod. Trst), Ljudska posojilnica in hranilnica na Kozini, reg. zadr. z neom. zav.

Trst (dež. sod. Trst), Konsumna zadruga članov N. D. O., vpisana zadruga z omeje. poroštvo v Trstu.

V Dalmaciji:

Ist (dež. sod. Zadar), Potrošno-obrtna Zadruga, uknj. na ogran. jamčenje u Istu.

Igrane (okrož. sod. Split), Uljarska zadruga, uknjižena na ograničeno jamčenje.

Sali (dež. sod. Zadar), Ribarska zadruga, registrovana na ogran. jamčenje na mjesto Sali.

Kistanje (dež. sod. Zadar), Srpska kreditna zadruga u Kistanjima, protokolirano udruženje na ograničenim jamstvom.

Premuda (dež. sod. Zadar), Potrošno-obrtna zadruga, uknj. na ogran. jamčenje u Premudi.

Izbrisane so bile iz združnega registra:

Hobovš (dež. sod. Ljubljana), Mlekarska zadruga v Stari Oselici, reg. zadr. z om. poroštvo v likvidaciji, vsled opusta obrta.

Rova (dež. sod. Ljubljana), I. kranjska sadjarska in moštarska zadruga na Rovih, reg. zadr. z om. zav., vsled končane likvidacije in opusta opravil.

Zagorje za Savo (dež. sod. Ljubljana), Delavsko stavbno društvo, reg. zadr. z neom. zav. v Zagorju ob Savi, vsled končane likvidacije in opusta obrta.

Vrhovlje (dež. sod. Trst), Konsumno in kmetijsko društvo v Vrhovljah-Vogljah, reg. zadr. z om. por. v likvidaciji.

Osebnost. Gosp. Ferdinand Artmann, ki je doslej vodil od poljedelskega ministrstva započeto akcijo za povzdigo oljarstva v Dalmaciji, je imenovan konzulentom poljedelskega ministrstva za komercialne zadeve kmetijskih zadrug.

Gospodarske drobtine.

Protí razkosavanju zemljišč. Na Bavarskem se v zadnjem času zemljišča močno razkosavajo, posebno v upravnem okraju Nižje Bavarsko. To dejstvo je vzbudilo pozornost bavarske vlade in deželnega zbora. Ministrstvo je upravnim oblastem ukazalo, da naj pazno zasledujejo take pojave in jih po možnosti zabranjujejo. Proti razkosavanju zemljišč izdani predpisi naj se iz-

vršujejo kar najstrožje. Pred vsem naj se deluje na to, da če se že mora posestvo razkosati, naj to opravi domača hranilnica in posojilnica, kakor se to z mnogim uspehom izvršuje po ostalih okrožjih. Veliki dobički, ki bi sicer pripadli zemljiškim prekupcem, pridejo tako v dobro domačinom, kateri dobe posamezne dele posestva od zadruge po nizki ceni. Razkosanje pospešuje „beg z dežele“, posamezni kmetje pa navadno mnogo preplačajo poedine kosove zemljišč in če kupnine ne plačajo takoj, morajo dajati prekupcu visoke obresti. Kupec se dostikrat na ta način tako silno obremeni, da ne more izhajati. Ministrstvo poziva končno oblasti, da naj v tem smislu delujejo sporazumno s kmetijskimi društvi in zadrugami.

Pokončujmo hrošče. Izredno gorko vreme zadnjih dni je privabilo že neštete množine hroščev iz zemlje. Naša nujna dolžnost je, da zatiramo tega škodljivca, kolikor je le v naših močeh. Vsako jutro naj se po možnosti otresajo in uničujejo. Pri nas je za tega škodljivca izredno veliko paše, povsod po mejah, po gozdih in po sadnem drevju. Zato pa treba, da ga uničujemo, kar se da.

Njivski osat. Po pšenici se že kaže osat. Ta osat je pleti in rabiti za zgodnjo prašičjo krmo.

Spomladna paša. Letošnje pomanjkanje krme bo marsikaterega gospodarja prisililo, da bo pričel z zgodnjo pomladno pašo. Taka paša ugaja živini bolj kakor košenica. Če imamo po takih prostorih pozneje kositi, se na vsak način priporoča, da jih po končani paši nekoliko pognojimo. Za take prostore je najboljši gnoj gnojnica ali pa čilski soliter, ki hitro deluje in vpliva posebno na rast trave.

Vabilo na redni občni zbor

Ljudske hranilnice in posojilnice v Zagorju ob Savi,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bo vršil dne 9. maja 1909 ob 4. uri popoldne v prostorih Združnega doma v Zagorju.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1908.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Prememba pravil
7. Slučajnosti.

Načelstvo

PREGLED

poslovanja hranilnic in posojilnic na podlagi vposlanih mesečnih izkazov
za mesec marec 1909.

I m e	Pre-jemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Artiče	7516	54	5687	23	13203	77	5479	44	1065	86	4600	—	200	—	173
Besnica p. Kranju	2517	70	2499	53	5017	23	288	—	1747	21	700	—	—	—	53
Bobovišče - Brač															
Baderna															
Bajagič															
Barban															
Baška															
Beram	7855	17	8140	61	15995	78	604	—	1452	33	6502	88	3050	23	—
Belapeč															
Biograd	52993	19	48692	56	—	—	23606	22	1840	99	164885	05	8176	21	777
Blagovica															
Bled	26020	20	18427	10	—	—	7921	—	13814	14	2500	—	6736	98	—
Bloke															
Boh. Bistrica															
Boljun	2681	18	1524	62	4205	80	1642	28	405	60	696	—	172	92	115
Boljunec	3927	14	4487	69	8414	83	1440	—	513	72	3930	—	1966	20	330
Borovnica	31098	32	19877	51	50975	83	3076	48	12846	64	6190	—	680	—	336
Boštanj	8377	—	8511	34	16888	34	7919	64	345	60	510	—	200	—	92
Brezovica															
Bučka															
Bogomolji	3476	—	1303	27	4779	27	112	—	—	—	800	—	362	80	44
Banj															
Celje															
Cerklje															
Cerklje pri Krs.															
Cerkno															
Cirknica	104123	72	100960	95	205084	67	11274	—	34254	68	61895	62	13810	—	614
Cirkovce	9130	28	9100	60	18230	88	5228	—	426	—	5870	—	410	—	112
Col	5131	15	5115	30	10246	45	3950	—	4074	24	1040	—	1137	53	130
Cres															
Čatež															
Češnjica	30123	80	28726	31	58850	31	1000	—	2409	15	8480	—	5220	—	205
Čitluk															
Črmošnjice															
Črna gora															
Črni vrh	12757	64	12430	33	25187	97	2040	94	4462	97	7696	67	8740	—	223
D. M. v Polju	6014	31	4933	45	10947	76	4423	09	1365	78	1290	—	115	—	109
Dicmo-Donje	16744	01	10281	20	27025	21	8830	77	—	—	79356	71	1282	—	233
Dob															
Dobje															
Dobova															
Dobrepolje	95251	17	104149	17	199400	34	13800	14	38155	40	45886	86	54571	05	+3
Dobrinj															
Dobrova	4238	41	4227	—	8465	41	3549	23	267	—	1100	—	—	—	27
Dobrna	5999	33	5453	62	11452	95	4614	—	3343	69	70	—	130	—	135
Dol	6274	81	6155	95	12430	76	3224	—	901	39	2350	—	—	—	55
Dolsko	6812	83	6376	47	13189	30	3059	—	4350	72	400	—	1400	—	60
Draga	3928	14	4529	69	8457	83	1765	39	3882	89	640	—	400	—	—
Dračevica	24803	93	22761	73	47565	66	8824	93	5287	11	8660	04	5759	87	58

I m e	Pre-jemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Domžale															
Drniš															
Dubrovnik	110814	97	118237	24	229052	21	11469	75	27404	30	72843	03	56215	—	256
Dragatuš	8045	74	7113	43	15159	17	7985	10	1494	18	1610	—	—	—	20
Fara	7938	46	7411	72	15350	18	6246	51	5047	64	2350	—	—	—	137
Frankolovo	16088	31	14543	03	30631	34	6363	46	1594	35	2161	—	2936	82	228
Gorica															
Gore nad Idrijo	1111	85	2396	12	3507	97	795	—	732	84	400	—	190	—	77
Gorje	17203	28	18310	87	35514	15	9575	15	6865	70	3108	85	3044	22	349
Gor. Logatec	12192	82	11880	01	24072	83	5120	—	7452	76	1000	—	—	—	63
Gozd	9374	82	5912	02	15286	84	290	—	5257	96	600	—	1480	—	68
Gradac h. p. b.	10486	46	10281	97	20768	43	6541	37	3381	94	2680	—	80	—	73
Gradac k. Drniša	6666	03	6810	56	13476	59	—	—	—	—	308	99	689	21	358
Gradac kod Ma- karske	14359	47	14124	93	28484	42	1900	—	300	—	5363	69	2760	63	190
Gornjigrad	23363	23	24369	19	47732	42	12887	68	5186	24	5300	—	1240	—	60
Gdinj	4072	—	4221	25	8293	25	3480	—	100	—	—	—	—	—	54
Hinje	9614	43	9074	13	18688	56	2300	—	9017	46	—	—	200	—	36
Horjul	18944	90	11866	19	30811	09	14525	50	8339	82	1890	23	600	—	332
Hrenovice	18476	17	18834	69	37310	86	1642	41	2316	34	16510	—	545	—	376
Idrija	15814	26	20604	43	36418	69	12385	33	5066	06	5388	—	2801	16	199
Ig	38633	63	38856	29	77489	94	9544	60	10158	62	24290	—	3510	—	357
Igrane	21707	27	21099	16	42806	43	10169	65	2879	05	2161	18	1489	78	203
Imotski	4934	81	6985	52	11920	33	4411	32	981	92	5970	—	382	—	121
Izlake	32593	19	34784	75	67377	94	15470	—	18002	47	10760	—	8640	—	219
Jesenice	28524	37	24474	89	52999	26	7434	67	20968	16	600	—	290	—	190
Jarenina	1229	—	2322	20	3551	20	250	—	1651	61	656	—	919	—	202
Kaštel-Buje	757	06	1163	99	1921	05	160	—	394	13	700	—	600	—	80
Kamnik	102973	61	98527	10	201500	71	59993	25	43100	74	18745	—	8070	17	573
Kandija	91894	96	76365	44	168260	40	33924	20	58806	22	15860	—	23452	48	1988
Kanfanar															
Karojba	2557	84	1696	18	4254	02	2002	26	480	—	1100	—	480	—	126
Kaštelir	28504	18	25742	02	44246	20	12409	—	1790	—	10937	—	5313	—	224
Kazaze															
Kotor	201632	53	196154	06	397786	59	81907	—	77388	—	7920	01	11974	94	—
Knežak															
Kočevo	3250	50	3525	24	6775	74	2029	—	2722	—	800	—	20	—	30
Koljane															
Komenda	12883	58	13617	73	26501	31	8606	—	9605	11	1970	—	1134	63	151
Koprivnica	3024	83	2359	51	5384	34	1673	50	1659	51	700	—	—	—	62
Koprivnik															
Kastel-Gomilica	6895	96	7029	50	13925	46	42	—	260	—	6769	50	837	15	69
Kozice															
Kranj	65010	03	70958	64	135968	67	41170	45	21499	27	17778	50	1082	79	102
Kranjska gora	16452	97	15382	66	31835	63	5212	28	8641	79	4190	—	2404	66	329
Križevci															
Krka	27664	62	29394	56	57059	18	2200	—	10855	08	1440	—	16800	—	169
Kropa	4941	37	5257	92	10199	29	1425	95	2439	23	—	—	—	—	33
Kršan	8246	96	5096	61	13343	57	4975	79	250	—	2650	70	1398	82	168
Kruševo															
Korte	3016	82	2425	92	6442	74	2736	90	—	—	300	—	80	—	61
Krivodol	5952	45	5944	80	11897	25	338	—	—	—	5920	—	370	—	93
Konjice															
Leše	8238	80	8891	54	17130	34	4215	—	5882	37	600	—	—	—	19
Laško															
Leskovec	7114	74	9349	06	16463	80	3559	20	4948	59	4308	63	1845	32	430

I m e	Pre-jemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Leskovicica . . .	7495	65	8285	55	15781	20	1085	20	3251	19	5010	58	825	52	94
Lindar . . .	5637	07	5148	73	10785	80	880	—	60	—	2277	62	964	26	127
Ljubljana, lj. pos.	3895484	62	3896501	65	77791986	37	689706	73	547577	76	498412	26	120617	60	2490
Ljubljana, vzaj. podp. društvo .															
Ljubno . . .	32959	79	23073	59	56032	38	3874	—	17354	82	5150	—	1748	41	172
Loka . . .	3273	01	5494	82	8767	83	1784	70	2367	40	2110	—	400	—	48
Loški potok . . .															
Lovreč . . .															
Luče . . .															
Livade . . .	6372	05	7148	43	13520	48	2087	52	3617	89	2366	08	3341	54	300
Lanišče Istra . . .	8949	30	6663	91	15613	21	6817	—	—	—	300	—	—	—	17
Lukovica . . .	11429	10	12080	43	23509	53	2303	—	5826	16	2971	—	40	—	150
Mirna peč . . .	15489	80	14864	76	30354	56	11507	86	1588	76	12070	—	850	—	40
Makarska . . .															
Makole . . .	20359	60	22892	43	58622	79	8747	01	22230	75	310	—	2470	01	—
Mali Losinj . . .	27300	13	26327	03	53627	16	15782	92	22918	61	3240	—	4171	35	388
Marenberg . . .															
Maribor: Sp. Lj. Pos. . .	32123	23	31111	11	63234	34	14243	92	7164	09	13420	—	819	—	167
Maribor: H. p. kat. meš. . .															
Medulin . . .	5882	77	2641	14	8523	91	3290	—	1564	68	1044	36	2216	91	389
Mengeš . . .	15803	76	17326	67	33130	43	8118	60	14614	08	2653	—	300	—	456
Metlika . . .															
Milna . . .															
Mirna . . .															
Mirlovič-Zagora . .															
Mokronog . . .	11771	44	14474	72	26246	16	4388	—	3453	—	3920	—	1140	—	389
Moravče . . .	17061	97	15716	68	—	—	32778	23	—	—	2000	—	395	—	150
Mošnje . . .	16267	07	6977	79	23244	86	10290	—	2310	33	800	—	700	—	140
Mozirje . . .	4022	10	5438	54	9460	64	2352	27	256	55	2160	—	1500	—	81
Naklo . . .	3129	—	2193	99	5322	99	262	—	1844	49	—	—	—	—	75
Nerezine . . .	28374	73	28121	77	56496	50	14350	56	15469	45	6632	60	3785	40	148
Nova cerkev . . .	1577	57	1650	—	3227	57	1460	—	2500	—	1400	—	40	—	30
Novalja . . .															
Otok (Han) . . .															
Oprtalj . . .															
Opuzen . . .															
Obrt. kred. zadr. . .															
Otok kod Sinja . . .	2516	34	1525	—	4041	34	—	—	—	—	525	—	—	—	105
Otrič - Strugama . .	1404	12	912	—	2316	12	—	—	310	—	600	—	—	—	68
Omišalj . . .	14050	45	15962	69	30013	14	9924	08	2696	37	1067	43	1380	70	176
Polzela . . .	1043	—	1578	78	2622	68	758	52	792	75	1073	—	—	—	58
Pag . . .															
Pazin . . .															
Petrovče . . .	10918	32	13111	81	24030	13	8010	—	6332	09	3250	—	600	—	67
Pišece . . .	14502	14	12180	—	26682	14	1430	44	—	—	9020	—	—	—	31
Planina-Studeno . .	7606	58	7374	64	14981	22	4214	—	2076	26	890	—	—	—	181
Pločice-Konavlje . .	15292	27	14670	86	29963	13	79275	31	4459	98	105947	33	4000	13	103
Podbabje . . .	1346	—	1300	—	2646	—	1250	—	—	—	1300	—	—	—	430
Polhov gradec . . .	8114	55	7471	17	15585	72	6097	90	1503	67	80	—	—	—	163
Poljane . . .	—	—	—	—	50084	16	16986	68	17372	25	3540	—	2250	—	—
Poljčane . . .															
Pomjan . . .	9592	23	8744	25	18336	48	6231	33	2780	—	5340	—	1220	74	277
Postojna . . .	6075	52	5676	29	11751	81	2084	85	3221	82	1194	—	1200	—	192

I m e	Pre-jemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Predloka . . .	5772	05	5637	03	11409	08	1245	50	15	—	5016	—	—	—	37
Ponikva . . .	3643	03	4580	21	8224	14	2315	—	2252	86	1323	—	144	—	55
Sp. Polskava . . .															
Predđvor . . .	7335	09	6710	74	14045	83	5469	—	1762	51	1120	—	200	—	108
Preska . . .	7271	52	7419	62	14690	54	5963	08	3212	51	2340	—	301	50	+4
Prihova . . .	4466	87	4055	58	8522	45	3590	58	1852	90	—	—	450	—	55
Proložac . . .															
Prosek . . .	7817	76	7620	—	—	—	2000	—	—	—	7400	—	4069	36	420
Pula . . .															
Punat . . .	18602	20	22880	32	41482	52	6602	20	18860	80	—	—	89	21	79
Podčetrtak . . .	2124	68	1807	48	3932	16	362	—	200	—	1600	—	—	—	37
Podzemelj . . .	2305	62	2101	—	4411	62	676	13	12	—	2094	—	200	—	34
Rab . . .															
Radeče . . .	52315	60	40949	34	93264	94	15740	20	28795	92	11800	—	9359	—	528
Radovica . . .	3139	37	6226	91	9366	28	2546	—	2095	16	3830	—	206	—	83
Radunič . . .															
Rajhenburg . . .	10073	26	10635	27	20708	53	2194	71	4317	50	1960	—	368	—	133
Ravnidol . . .															
Rečica . . .															
Reka koč . . .															
Ribnica . . .	276393	09	201659	33	478052	42	157728	11	30807	13	140844	—	102660	—	388
Riemanje . . .															
Rob . . .	10708	32	10626	34	21334	66	7273	78	4168	53	3440	—	—	—	223
Roč . . .	3972	80	3246	63	—	—	1800	—	2686	34	540	—	2846	24	300
Rogoznica . . .	7826	05	11002	19	18828	24	1502	51	3417	17	1989	28	3166	07	135
Rova . . .															
Rovte . . .															
Raka . . .															
Sodražica . . .	21830	08	12351	08	34181	16	16120	—	575	—	7750	—	500	—	68
Stoperce . . .	477	34	281	24	758	58	210	—	160	—	120	—	—	—	34
Stari trg pri Ložu															
Studenci, Dalm.															
Selca na Braču . . .	52010	58	52315	68	104326	26	6282	30	6196	65	583	15	20	—	227
Selca p. Škof. . .	18115	97	15210	02	33325	99	7709	76	11408	59	1620	—	320	—	345
Senožeče . . .	4979	72	6443	03	11423	75	—	—	1749	30	2650	—	1390	—	347
Sevnica . . .	30399	34	31040	03	61439	37	9168	16	25132	34	5110	—	2354	66	2149
Slatina . . .	33408	43	35072	23	71704	66	14704	18	16462	32	11790	—	3991	—	940
Slivnica . . .	1935	56	1701	69	3697	25	1230	—	1770	—	—	—	90	—	52
Sl. Gradec . . .	7667	09	8685	67	16352	73	4817	50	5446	23	3215	—	774	—	212
Smlednik . . .	6974	02	9272	85	16246	87	5369	70	1868	72	150	—	560	—	1
Sorica . . .	1411	93	2416	19	3828	42	3401	—	2397	99	—	—	200	—	59
Spodnjeloka . . .															
Srednja vas . . .	26253	39	34001	68	60255	07	7099	—	11412	34	11886	—	5136	—	—
Staracerkev . . .	4502	—	4404	37	8906	37	4267	—	1379	13	—	—	—	—	60
Stara Loka . . .	13848	97	18125	34	31974	31	13310	33	8583	36	—	—	300	—	—
Starigrad . . .	61903	24	48036	38	109939	62	20415	98	28943	71	7613	75	1040	—	7
Starilog . . .	5265	83	4923	85	10189	68	1703	—	1127	95	200	—	3000	—	78
Staritrq . . .	38101	29	34785	18	72886	47	16709	—	26431	04	8090	—	4710	—	615
Struge . . .	3547	60	4143	91	7691	51	560	—	3918	68	200	—	—	—	—
Studenci, Štaj . . .															
Sv. Ema . . .	3135	81	3184	68	6320	49	982	—	1248	59	772	—	952	—	276
Sv. Ivan p. Trstu	32543	64	34565	54	67109	18	16545	25	13026	21	4020	—	3089	93	385
Sv. Jakob ob S . . .															
Sv. Jur j. žel. . .	32117	78	31487	61	63605	39	17453	45	23389	17	2987	67	1224	13	328
Sv. Križ (Kastav)	4958	40	5691	36	10649	76	4670	—	340	—	200	—	100	—	116
Sv. Križ p. Kost.	14754	07	23121	37	37875	44	3923	13	17306	29	5765	—	8326	66	4

I m e	Pre-jemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Sv. Križ p. Litiji															
Sv. Kunigunda .	2622	27	2536	67	5158	94	2402	—	290	07	600	—	100	—	94
Sv. Lenart . .	12654	95	18981	42	31636	37	6300	06	10421	72	7060	—	1668	30	+5
Sv. Lovrenc na	844	42	441	61	1286	03	608	—	20	—	270	—	80	—	139
Drav. polju . .	3485	68	4230	—	7715	08	3400	—	300	—	930	—	—	—	54
Sv. Lucija . . .															
Svečina	1985	63	2085	52	4071	15	1953	03	46	10	—	—	—	—	17
Spod. Polskava .	4471	44	4449	77	8921	21	3592	13	2844	82	1600	—	80	—	70
Sutivan															
Sv. Križ pri Trstu															
Sv. Benedikt . .	3120	75	3643	37	6764	12	1627	—	3019	37	330	—	1215	24	262
Sv. Mihael poleg															
Šoštanja															
Sv. Nedelja . . .															
Sv. Peter pri No-															
vem mestu . . .	1902	13	2346	15	4248	28	651	50	1030	—	1290	—	—	—	74
Sv. Petar u Šumi															
Sv. Peter n. M. .															
Sv. Peter v S. d.	1593	28	645	55	2238	83	1459	—	466	55	150	—	63	70	55
Sv. Trojica . . .															
Semič															
Suhor															
Sv. Bolfenk . . .	3162	93	2792	45	5955	38	3032	—	100	—	1690	—	—	—	37
Št. Ilj. pri Velenju	5398	21	5613	52	11011	73	1928	04	5530	26	—	—	—	—	95
Šebrelje	5252	71	5319	—	10571	71	3356	08	4547	63	380	—	1232	91	124
Šmarjeta															
Št. Jurij ob j. žel.															
Št. Ilj p. Turj . .															
Št. Janž (Dolenj)	4979	98	4789	33	9769	31	1601	—	1755	09	2450	—	3152	—	160
Št. Janž na Dr. p.															
Št. Jernej	52712	—	49602	81	102314	81	18312	77	37636	61	6676	—	3773	90	817
Št. Jurij p. Kum															
Št. Jurij p. Kr. .	23404	38	28400	85	51805	23	11677	—	18688	83	5347	76	1543	—	421
Št. Lambert . . .	2859	26	3266	88	6126	14	1600	51	1502	11	1710	—	—	—	30
Št. Peter n. K . .	30695	62	30760	61	61456	23	10469	67	15860	20	13003	75	5622	72	511
Št. Rupert	28179	08	25578	36	—	—	12108	87	14681	69	2800	—	6210	—	—
Št. Vid n. Ljub.															
Št. Vid pri Zatič	33144	91	44517	80	77662	71	16772	80	22659	59	3700	—	12020	—	441
Št. Vid p. Grobel.	788	03	729	11	1517	14	691	69	43	69	36	—	70	—	29
Šibenik															
Škocijan															
Škofja Loka . . .	24474	14	23361	62	47835	76	68	26	17836	37	3200	—	6000	—	93
Šmarje	11709	80	18818	40	30528	20	6389	90	579	97	11090	—	480	—	—
Šmartno p. Kran.	29592	97	28772	44	58365	41	18757	90	3427	83	19206	12	9867	84	121
Šmartno p. Litiji	22131	99	24852	43	46984	42	14742	90	15037	99	2790	—	2913	—	274
Šmartno p. Šm.															
goro	3047	52	2739	10	5786	62	17	—	666	—	1120	—	1200	—	46
Štokovci															
Šturije	8672	45	8744	02	17416	47	66	56	—	—	5999	15	1764	54	347
Št. Vid p. Vipavi	4162	90	3104	82	7267	72	1606	—	390	—	780	—	36	—	57
Šmarjeta															
Trata	14412	46	13575	52	27787	98	14386	46	633	27	—	—	—	—	15
Tinjan	1657	75	1781	—	3438	75	510	—	569	85	1204	—	930	—	246
Tomaj															
Tomišelj															
Toplice	5849	26	6035	39	11884	65	1905	40	1670	71	4360	—	560	—	156

I m e	Pre-jemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov	
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno			
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v		
Trebnje																
Trebelno	23619	15	1913	18	69	42937	84	5647	50	14445	26	2170	—	3147	19	284
Trilj	9803	86	7301	95	17105	81	4250	—	1014	73	6260	—	4474	—	753	
Trnovo	53159	14	56960	23	110119	27	14993	20	34652	67	8475	80	11868	36	825	
Tržič																
Tučepi	8166	18	600	—	8766	18	—	—	—	—	600	—	162	20	136	
Tunice	5350	59	4808	48	10159	07	2650	—	3772	67	—	—	—	—	47	
Trebnje	25400	52	25623	40	51023	92	22708	27	4521	02	7010	—	400	—	122	
Tržišče																
Vič	686	03	1700	35	2386	38	639	38	398	39	—	—	20	—	31	
Vabriga																
Vače																
Velke Lašče	82304	03	79453	18	161758	21	39901	04	22766	17	12017	76	9580	—	325	
Vel. Lošinj	1581	33	1971	31	3552	64	871	20	237	49	1720	—	400	—	104	
Videm	1869	05	2712	29	4581	34	1100	—	523	—	1000	—	600	—	200	
Vinjani																
Vipava	42310	89	42040	18	84351	07	24223	—	18890	29	9382	—	7222	—	1264	
Višnja gora	61868	20	58461	29	120330	19	35874	82	32092	66	1908	—	422	38	591	
Višnjan																
Vodice	23254	38	24875	13	48109	51	7928	38	13922	41	7100	—	1830	—	157	
Vodice (Dalm.)	4212	59	4680	46	8893	05	2814	30	1120	39	3405	02	624	90	342	
Vojsko	1117	46	808	23	—	—	980	46	351	31	—	—	129	54	44	
Vrbnik																
Vrhnika	34112	05	25744	77	59856	82	17472	18	1735	05	440	—	648	—	—	
Vrlika																
Vrvari																
Vurberg	7684	10	6929	10	14613	20	2542	—	5095	70	1800	—	240	—	57	
Velika nedelja	3190	88	2666	40	5857	28	3122	—	100	—	1560	—	—	—	27	
Velikovec	39481	12	37083	29	76564	41	15292	13	21495	36	4321	11	2728	06	—	
Zagorje ob Savi																
Zagradec																
Zaostrog	15135	39	16383	39	31518	78	4420	—	1210	—	6783	60	3177	43	+1	
Zatičina																
Zg. Besnica																
Zg. Tuhinj	4872	01	9052	14	13924	15	4136	03	5793	88	990	—	560	—	193	
Zibika	1236	37	1008	75	2245	12	310	—	199	90	800	—	204	—	77	
Zreče																
Zrenj																
Žiče	2332	56	2294	07	4626	63	2240	—	238	45	140	—	—	—	69	
Žiri	21838	16	18369	08	40207	24	6874	—	15514	84	2750	—	4087	71	280	
Žminj	1577	90	1105	60	2683	50	400	—	104	04	1000	—	813	67	320	
Župa-Rašćane																
Žužemberk	25320	90	26814	10	52135	—	13654	—	13836	47	9562	—	7213	42	—	
Živogošče	4492	01	3417	40	7909	41	1060	—	—	—	2366	—	—	—	47	

Mleko namesto alkohola. Osojbe nemških državnih tiskaren (okoli 2400 oseb) je leta 1907 v svojih delavnicah popilo 27.019 litrov mleka, leta 1908 pa že 49.080 litrov. Poleg mleka so pili še razne druge brezalkoholne pijače, n. pr.

blizu 100.000 steklenic Selterjeve vode, pokalic itd. Vedno bolj se širi prepričanje, da alkoholne pijače ne pospešujejo dela, ampak ga znatno ovirajo, čeprav se jih morda uživa v manjših količinah.

Vabilo na redni občni zbor

Mlekarske zadruge na Brezovici,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 16. maja t. l. ob 3. uri popoldne v
šoli na Brezovici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1908.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti. Načelstvo.

Vabilo na izredni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Ribnici,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 20. maja 1909 ob 3. uri popoldne v
posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Prememba pravil.
2. Volitev nadzorstva.
3. Slučajnosti. Načelstvo.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil
sklepen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po
istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal
ne glede na število navzočih zadrugnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Tunicah,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 23. maja 1909 ob 3. uri popoldne v
uradnem prostoru.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem
zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1908.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Rovtahn pri Logatcu,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 23. maja 1909 ob 3. uri popoldne v
zadrugnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo o delovanju v pretečenem letu.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1908.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Določitev glede čistega dobička.
5. Slučajnosti. Načelstvo

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil
sklepen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po
istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal
ne glede na število navzočih zadrugnikov.

Vabilo na VII. redni občni zbor

Mlekarske zadruge na Rovih,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 16. maja 1909 ob 3. uri popoldne v
društvenem domu na Rovih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Poročilo o izvršeni reviziji.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1908
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti. Načelstvo.

Ako bi ne bil ta občni zbor sklepen, se vrši pol
ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom
drug občni zbor, kateri je sklepen brez ozira na število
došlih zadrugnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Zibiki,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 10. maja t. l. ob 7. uri zjutraj v
posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1908.
3. Volitev nadzorstva.
4. Slučajnosti. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Ponikvi,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 23. maja 1909 ob 3. uri popoldne v
posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1908.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Slučajnosti. Načelstvo

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil
sklepen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po
istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno
sklepal ne glede na število navzočih zadrugnikov.

Vabilo na I. redni občni zbor

**Hranilnice in posojilnice v Št. Vidu pri
Grobelnem,**

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 2. maja 1909 ob 4. popoldne v zgornjih
prostorih gostilne Beuc.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1908.
3. Volitev nadzorstva.
4. Slučajnosti. Načelstvo.

Vabilo na II. občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Cerkljah pri Krškem,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 9. maja 1909 ob 3. uri popoldne v
stari šoli

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obnem zboru
2. Odobrenje računskega zaključka za l. 1908.
3. Volitev nadzorstva
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo na I. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Hotedršci,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 2. maja 1909 ob 3. uri popoldne v župnišču

Dnevni red:

1. Odobritev računskega zaključka za l. 1908.
2. Razni nasveti.

Načelstvo.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadržnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Loškem potoku,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 16. maja 1909 ob 3. uri popoldne v
zadržniških prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje letnega računa za l. 1908.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Poljanah,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 2. maja 1909 ob 3. uri popoldne v
posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1908
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

Ako občni zbor ob navedeni uri ne bi bil sklepčen, vrši se na istem mestu in z istim dnevnim redom čez pol ure drug občni zbor, ki sklepa veljavno ne glede na število članov.

Vabilo na XII. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Rovih,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 9. maja 1909 ob 3. uri popoldne v
društvenem domu na Rovih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Poročilo o izvršeni reviziji.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1908
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Ako bi ta občni zbor vsled nezadostne vdeležbe ne bil sklepčen, vršil se bo pol ure pozneje drugi občni zbor na istem prostoru in z istim dnevnim redom, ki bo sklepal pri vsakem številu udeležencev.

Vabilo na občni zbor

Posojilnice v Zatlčini,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 9. maja 1909 ob 3. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1908.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Prememba pravil.
8. Slučajnosti.

Načelstvo.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadržnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice pri D. M. v Polju,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se vrši dne 9. maja 1909 ob pol 4. uri popoldne v
društvenem domu.

Vspored:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1908.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadržnikov.

Vabilo na občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Metliki,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 16. maja 1909 ob 9. uri dopoldne v
dvorani hranilnice in posojilnice v Metliki.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1908.
5. Sprememba pravil.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil
sklepečen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po
istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal
ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Hajdini pri Ptuj,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 2. maja 1909 ob 8 uri dopoldne v
posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1908.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil
sklepečen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po
istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal
ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Stari Oselci,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 9. maja 1909 ob 4 uri popoldne v
društvenih prostorih na Trebiji.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1908.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Sklepanje o razpustu zadruge ali nakup povišstva.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil
sklepečen, se vrši pol ure kasneje na istem mestu in po
istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal
ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na I. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Ambrusu,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 16. maja 1909 ob 4. uri popoldne v
zadružni pi-arni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Volitev nadzorstva (5 članov).
3. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Velikih Laščah,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 9. maja 1909 ob pol 3. uri popoldne v
dvorani »Zadružnega doma«.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1908.
4. Prememba pravil.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo na I. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Raki,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 9. maja 1909 ob 4. uri popoldne v
župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1908.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil
sklepečen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po
istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal
ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na I. občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Veliki dolini,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 9. maja 1909 ob pol 8. uri zjutraj
v župnišču.

Dnevni red:

1. Odobritev računskega zaključka za l. 1908.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Št. Janžu na Dravskem polju,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 2. maja 1909 ob 8. uri dopoldne
posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1908.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.